KADERBRIEF 2025-2028

Vastgesteld in het Algemeen Bestuur van 15 december 2023

INHOUD

Inhoud **2**

1. Inleiding **3**

1.1. 2025: Het jaar dat we de Strategische Agenda afsluiten en een nieuwe opstarten 3
1.2. Proces vaststelling kaderbrief en begroting 2025 4

2. Beleidskaders 2025 ..... **5**

2.1. Strategische agenda 5
2.1.1. Landbouwtransitie 5
2.1.2. Voeding voor een gezond leven 6
2.1.3. Energietransitie 8
2.1.4. Human Capital 9
2.1.5. Innovatie, clustervorming en circulair 9
2.1.6. Fysieke randvoorwaarden (economie) 10
2.1.7. Fysieke randvoorwaarden (mobiliteit) 10
2.1.8. Quality of Living (wonen) 11
2.1.9. Quality of Living (ruimte) 12
2.2. Communicatie 13
2.3. Public Affairs 13
2.4. Economic Board 14

3. Financiële kaders 2024-2027 ..... **15**

3.1. Prijsindexering budgetten 15
3.2. Meerjarenraming 2025-2028 15
3.3. Risico's 18
3.4. Trends en ontwikkelingen 18

1. INLEIDING

1.1. 2025: HET JAAR DAT WE DE STRATEGISCHE AGENDA AFSLUITEN EN EEN NIEUWE OPSTARTEN

In deze kaderbrief blikken we vooruit naar het jaar 2025. Dat wordt een bijzonder jaar. We sluiten dat jaar de huidige Strategische Agenda af en in 2024 wordt volop gewerkt aan een nieuwe Strategische Agenda. Hier zullen raden, kennisinstellingen, ondernemers en de brede regionale samenleving bij worden betrokken. Maar bij het schrijven van deze kaderbrief 2025 is er nog geen beeld wat de inhoud van die nieuwe Strategische Agenda zal zijn. Voor 2025 kunnen we een goede inschatting maken van de activiteiten en bijbehorende investeringen, maar voor 2026 nog helemaal niet. Toch geeft deze kaderbrief, en ook de begroting die aan het einde van het eerste kwartaal 2024 aan u zal worden voorgelegd, een meerjarenperspectief. Daarbij hebben we, bij gebrek aan beter inzicht, het jaar 2025 met een indexatie doorgetrokken. Echter, we plannen dat bij de nieuwe Strategische Agenda een heel nieuw financiële doorkijk wordt gegeven, en dat zal resulteren in een aanpassing van de meerjarenbegroting. Gemeenteraden krijgen dan een compleet beeld bij de ambities én de bijbehorende investeringen. Maar op die inhoud zullen we nog moeten wachten: de Commissie voor de nieuwe Strategische Agenda is eind 2023 van start gegaan onder leiding van burgemeester Hans van der Pas (Rhenen) en zal eind 2024 haar resultaat opleveren.

Er zijn bij gemeenten en bij de regio flinke zorgen over de financiële situatie van gemeenten na 2025. Tegelijkertijd leveren de activiteiten van de regio momenteel veel rendement op: in 2022 en 2023 heeft het Rijk in totaal 128 miljoen euro toegezegd aan investeringen in onze regio. Ook provincies en het waterschap dragen in toenemende mate bij. De komende jaren krijgen we met complexe problemen te maken die ook nog eens op elkaar inwerken: leefomgeving, landbouw, natuur, energievoorziening, bereikbaarheid en voorzieningen. De noodzaak om met het Rijk investeringen te doen in de regio wordt alleen maar groter. Ook zal het noodzakelijk zijn in de regionale economie te investeren: door de grote ingrepen die worden verwacht in het landelijk gebied verandert niet alleen het bedrijfsmodel van veel boeren, maar ook van het omliggende MKB. Terwijl de ruimte schaars is, het aantal inwoners toeneemt en we landschappen willen beschermen en natuur willen herstellen is het noodzakelijk na te denken over hoe we in economisch transities zorgen voor voldoende veerkracht in onze regionale economie. Hierbij geldt dat de benodigde investeringen niet primair bij gemeenten vandaan moeten komen, maar dat de middelen van verschillende overheden en andere organisaties bijeengelegd moeten worden.

Tenslotte is 2025 ook het jaar van de oogst: we zullen op alle thema's van de regionale samenwerking laten zien wat de inzet heeft opgeleverd. Wij hopen dat deze kaderbrief veel inzicht verschaft en dat raadsleden hiermee goed in staat zijn om hun wensen en bedenkingen kenbaar te maken. Het Algemeen Bestuur van Regio Foodvalley zal die met interesse lezen en naar vermogen verwerken in de begroting die u over enkele maanden krijgt voorgelegd. Raden worden van harte uitgenodigd om op 17 januari 2024 met leden van het Algemeen Bestuur en de medewerkers van het regiokantoor in gesprek te gaan over deze kaderbrief bij de raadsinformatiebijeenkomst die die avond wordt georganiseerd. Wij kijken uit naar dat gesprek!

Namens het bestuur van Regio Foodvalley,

Arjen Droog	René Verhulst
Directeur	Voorzitter

1.2. PROCES VASTSTELLING KADERBRIEF EN BEGROTING 2025

Kaderbrief

7 december 2023	Portefeuillehoudersoverleggen Ruimte en Economie
13 december 2023	Dagelijks Bestuur
15 december 2023	Algemeen Bestuur
18 december 2023 - 15 maart 2024	Wensen en bedenkingenprocedure raden
10 januari 2024	Regiocommissie
17 januari 2024	Raadsinformatiebijeenkomst

Begroting

5 april 2024	Algemeen Bestuur
8 april 2024 - 15 juli 2024	Zienswijzeprocedure raden
6 september 2024	Vaststelling Begroting 2025 door Algemeen Bestuur
Uiterlijk 15 september 2024	Gedeputeerde Staten Gelderland

2. BELEIDSKADERS 2025

De beleidskaders voor deze kaderbrief komen uit de Strategische Agenda 2020-2025. In dit hoofdstuk wordt inzicht gegeven in hoe vanuit de bedrijfsvoering van Regio Foodvalley aan de realisatie van de gestelde doelen wordt gewerkt. Dan gaat het met name om communicatie, public affairs (lobby maar ook de inzet in Europa) en het ondersteunen van de processen van regionale besluitvorming.

2.1. STRATEGISCHE AGENDA

Onderstaand figuur geeft weer dat de zeven thema's uit de Strategische Agenda in verschillende mate triple helix zijn georiënteerd. Sommige thema's zijn volledig triple helix, andere programma kennen een dominant overheidsprimaat en vooral een adviesrol voor de overige triple helixpartners.

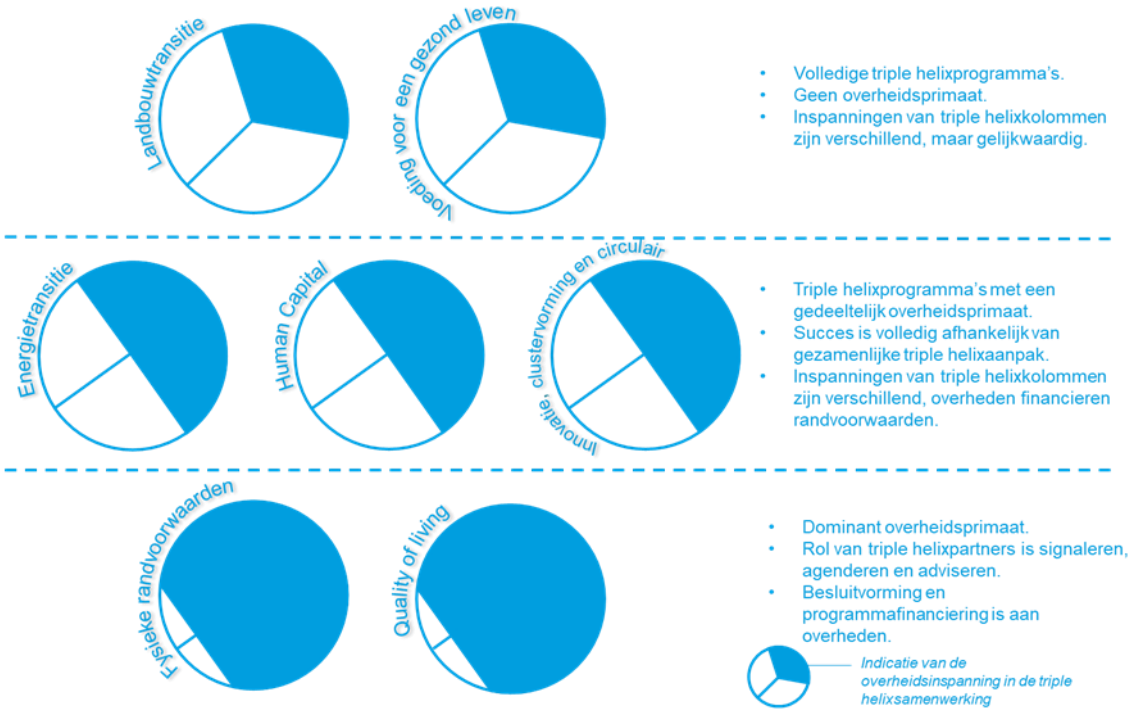

Figuur 1 De zeven thema's van de Strategische Agenda 2020-2025

Per thema wordt in de navolgende paragrafen kort weergegeven wat de doelstelling voor 2025 is en welke investering hiervoor nodig is. Het Algemeen Bestuur heeft besloten om de kosten van de programmamanagers niet meer op te nemen in de werkprogramma's maar in zijn geheel in programma 1 (kosten regiokantoor) zichtbaar te maken. Deze kosten blijven wel inzichtelijk door de werkelijke inzet op te nemen in de jaarstukken.

2.1.1. Landbouwtransitie

Regio Foodvalley gaat voor een toekomstbestendige AgriFood keten en een vitaal platteland.

Doelen Landbouwtransitie en Vitaal Platteland uit de Strategische Agenda

We werken aan een transitie van het voedselsysteem waarbinnen de agrarische sector gezond is, circulair werkt en in verbinding is met ketenpartners en de maatschappij. Regio Foodvalley wil de komende 10 jaar een proeftuin zijn en blijven met innovatie- en experimenteerruimte. Ons doel is dat er in 2030 minimaal 500 toekomstbestendige agrarische bedrijven zijn in de regio die:

- Naar eigen inzicht handelingsperspectieven benutten die bij het betreffende bedrijf, de ondernemer en de locatie passen voor circulaire bedrijfsvoering, alternatieve eiwitten, gezonde bodems en natuurinclusief werken en emissiereductie.
- Een reële prijs ontvangen voor hun producten in duurzame productieketens.
- Gebruik hebben gemaakt van een breed aanbod van training en begeleiding en/ of verbindingen hebben gelegd met lokale en regionale kennisinstellingen en inwoners.
- Breed maatschappelijk gewaardeerd worden en daar terecht trots op zijn.

Zo draagt het programma in 2025 bij aan de doelen van de Strategische Agenda

Regionaal Perspectief Landelijk Gebied
De Regionale Ruimtelijke Verkenning (RRV) is in 2021 door de gemeenteraden vastgesteld. Een belangrijk vervolg daarop, om invulling te kunnen geven aan de in de RRV benoemde uitdagingen, is het in 2024 vast te stellen Regionaal Perspectief Landelijk Gebied (RPLG): een ruimtelijk-economisch toekomstperspectief voor het landelijk gebied in onze regio. Het is onze regionale uitwerking en toepassing van het Nationaal Programma Landelijk Gebied en de daaruit volgende provinciale programma's. Vanwege de doorgaande ontwikkelingen in dit dossier, verwachten we dat in 2025 een actualisatie van het RPLG voorbereid en vastgesteld wordt.

Om het RPLG tot uitvoering te brengen voorzien we de vaststelling van een uitvoeringsprogramma in 2024. De realisatie daarvan start in dat jaar en zal in de periode 2025-2028 doorgaan. Het gaat om grote opgaven, met gezamenlijke projecten en activiteiten en een onderzoeks- en ontwikkelagenda met als doel toe te werken naar het meerjarenperspectief van het RPLG.

In het RPLG en het uitvoeringsprogramma ligt vanuit de ontwikkeling naar een duurzaam en gezond voedselsysteem een sterke verbinding met het *programma Voeding voor een gezond leven*. Dit wordt binnen de programma's op elkaar afgestemd en deze programma's groeien naar elkaar toe.

Schone Luchtakkoord (SLA)
De Foodvalleygemeenten hebben het SLA medeondertekend en daarmee de intentie uitgesproken om te streven naar 50% gezondheidswinst in 2030 ten opzichte van 2016 en toe te werken naar de oude WHO-advieswaarden uit 2005 voor stikstofdioxide en fijnstof. Dit doel is opgenomen in het RPLG. We hebben in 2020 een uitvoeringsplan vastgesteld, waarin pilots en maatregelen zijn opgenomen, met name voor landbouw, maar ook voor mobiliteit, industrie en houtstook. Ook in 2025 zullen er pilots en maatregelen op deze thema's plaatsvinden.

Landbouwnetwerk Regio Foodvalley
Deze netwerkorganisatie werkt via themagroepen, en soms met gezamenlijke projecten, aan concrete stappen voor een betere toekomst van landbouw in onze regio. Regio Foodvalley is één van de partners in dit netwerk en draagt bij aan financiering van gezamenlijke projecten die passen bij de doelen en keuzes uit het RPLG.

Samenwerking en beïnvloeding
Voor een werkbare uitvoering van de doelen en ambities in onze regio, werken we zoveel mogelijk samen met gebiedspartners (zoals via het Landbouwnetwerk) en medeoverheden. Het waterschap, de provincies Gelderland en Utrecht en het Rijk zijn doorlopend onze gesprekspartners op alle ambtelijke niveaus en waar nodig ook bestuurlijk, onder meer vanwege de uitvoeringsagenda van het NOVEX-Ontwikkelperspectief. De verbinding met het Rijk houden we zowel via de VNG als rechtstreeks met de relevante ministeries zoals LNV, I&W en BZK. Daarnaast zoeken we naar samenwerking en uitwisseling met andere foodregio's in Nederland en Europa.

Relatie met Regio Deal
In spoor 1 van de Regio Deal, "Landbouwtransitie" wordt samengewerkt aan Emissiereductie, Circulair veevoer, Bodem- en waterkwaliteit, verdienmodellen en aan een bedrijven- en omgevingsmeetnetwerk. Deze ontwikkelingen zijn van groot belang voor een goed perspectief voor de voedselproductie en daarmee voor de realisatie van ons Regionaal Perspectief Landelijk Gebied. We werken daarom aan een strategie om deze projecten te verlengen na de formele afronding van de Regio Deal eind 2024.

Benodigde investering in:
2025: € 462.000
2026: € 450.000
2027: € 468.000
2028: € 487.000

2.1.2. Voeding voor een gezond leven

Transitie naar een duurzaam en gezond voedselsysteem met minder impact op het klimaat, waarbij voedsel op een duurzame manier geproduceerd en geconsumeerd wordt.

Zo draagt het programma in 2025 bij aan de doelen van de Strategische Agenda
Om de transitie naar een duurzaam en gezond voedselsysteem te realiseren zien we vanuit het programma drie rollen voor Regio Foodvalley.

- Aanjagen, versnellen, ondersteunen en verbinden van ontwikkelingen die bijdragen aan de doelen van de Strategische Agenda. Dit geldt voor zowel de activiteiten in de gemeenten en de overstijgende onderwerpen daaruit, als de activiteiten van de partners in de Triple Helix.
- Experimenteren, kennis op doen en innoveren. De ervaringen die we hiermee op doen delen we graag met andere regio's in Nederland en daarbuiten. We willen een landelijke proeftuin zijn. In 2025 zal zich dat naar verwachting met name vertalen in het verder uitwerken van de resultaten van de Regiodeal binnen de activiteiten van dit programma. Daarnaast is er ook een nadrukkelijk link met het programma Landbouwtransitie en de uitvoering die aan het RPLG gegeven gaat worden.
- Om een duurzaam en gezond voedselsysteem te realiseren beginnen we binnen onze eigen regio, door duurzame gedragsverandering te stimuleren onder onze eigen inwoners en binnen het (brede) onderwijs. Bewustwording wordt veelal gezien als eerste stap in gedragsverandering. Om die reden is het nuttig om vanuit het programma Voedsel en eiwittransitie breed in te zetten op campagnes en onderwijs om inwoners van jong tot oud bewust te maken van het belang van een goede balans in de consumptie van eiwitten, het tegengaan van voedselverspilling, het belang van de korte keten en keuzes voor gezonde voeding.

We willen de doelen van de Strategische Agenda behalen door in 2025 met de volgende onderwerpen aan de slag te gaan.

<u>Eiwittransitie:</u>
- Duurzame productie van dierlijke en plantaardige eiwitten stimuleren, bijvoorbeeld door verspreiding van kennis over insecten door het NIK.
- We betrekken en ondersteunen bedrijven uit de hele voedselketen bij het vergroten van aanbod in- en consumptie van plantaardig eiwit(producten).
- We maken inwoners bewust van de verschillende voordelen van het consumeren van meer (alternatieve) plantaardige eiwitten.

<u>Voedselverspilling:</u>
- We verbinden ons aan de nationale doelstelling van 50% minder voedselverspilling in 2050 (t.o.v. 2015).
- We initiëren projecten om voedselverspilling bij horeca en instellingen om dit doel te bereiken.
- We maken jongeren op allerlei opleidingsniveaus bewust van de gevolgen van voedselverspilling en stimuleren hen om dit te verminderen.
- We stimuleren consumenten om voedselverspilling te verminderen, bijvoorbeeld door allerlei activiteiten te organiseren tijdens de jaarlijkse verspillingsvrije week.
- We activeren andere doelgroepen zoals horeca, retails en voedselproductie met gerichte projecten.

<u>Korte ketens:</u>
- Ondersteunen van producenten in de korte keten, om (nieuwe) verdienmodellen te ontwikkelen.
- Stimuleren om het assortiment te verbreden met onder andere meer plantaardige producten.
- Bekendheid bij inwoners en afname van regionale producten vergroten.

<u>Gezonde voeding:</u>
- Bevorderen van gezonde voeding en leefstijl voor behoud van vitaliteit/ kwaliteit van leven. Bijvoorbeeld door voedseleducatie op PO/VO-scholen en samenwerking binnen de huidige Preventie Coalitie.
- Implementeren van de resultaten van de projecten die de Regiodeal en de Preventie Coalitie heeft opgeleverd, via dit programma en het Regio plan Gelderse Vallei.

Relatie met Regio Deal
Er zijn momenteel allerlei onderzoeken die in de Regiodeal gedaan worden op het gebied van voeding en gezondheid en landbouw. In 2025 wordt, waar de resultaten van de Regiodeal daartoe aanleiding geven, gezorgd voor vervolgstappen die binnen dit programma kunnen worden uitgevoerd.

Benodigde investering in:
2025: €129.000
2026: €134.000
2027: €140.000
2028: €146.000

2.1.3. Energietransitie

Regio Foodvalley heeft de ambitie om in 2050 een energieneutrale regio te zijn en in 2030 een CO_2-reductie gerealiseerd te hebben van 55% ten opzichte van 1990.

Deze ambitie is de afgelopen jaren vertaald naar doelstellingen voor de opwek van duurzame energie, doelstellingen voor energiebesparing en doelstellingen voor de warmtetransitie in de gebouwde omgeving. Sinds het najaar van 2022 wordt ook de Energietransitie in regio Foodvalley geconfronteerd met netcongestie door de enorme toename van duurzame energie als gevolg van het bijstellen van de landelijke ambities van 49% naar 60% CO_2 reductie in 2030 en door het uitbreken van de oorlog in Oekraïne, wat heeft geleid tot een snellere groei van het gebruik van duurzame energie. Deze ontstane situatie heeft ertoe geleid dat het Energietransitieprogramma er een forse opgave bij heeft gekregen.

Binnen het regionale Energietransitie-programma komen meerdere lijnen samen. Het zijn niet alleen de energiedoelen van de Strategische Agenda, maar ook de opgave vanuit de Regionale Energiestrategie, de regionale aanhaking aan het Nationaal Programma Lokale Warmte, het werken aan het energiesysteem t.g.v. netcongestie en het programmeren en prioriteren van (langere termijn) energie-infrastructuur projecten. Binnen de beide provincies zijn EnergyBoards opgericht, die zich bezighouden met alle thematiek rondom netcongestie en het programmeren en prioriteren van (langere termijn) energie-infrastructuur projecten. Dit vraagt een aanzienlijke extra inzet van bestuurders en ambtelijke organisatie. Daarnaast werkt het regionale Energietransitieprogramma intensief samen met een aantal maatschappelijke partners zoals het FOV Regio Foodvalley, VNO-NCW Midden, LTO Noord, de gezamenlijke woningbouwcorporaties, de gezamenlijke energiecoöperaties via ValleiEnergie en de netbeheerders Stedin en Liander.

Het bijstellen van de landelijke ambities van 49% naar 60% vraagt ook om een bijstelling van de doelstellingen van de Strategische Agenda (55% per 2030), naast alle andere zaken die op ons afkomen. Dit geeft dat het huidige programmaplan ‘Energieprogramma 2022-2023’ van 25 februari 2022 niet meer voldoet en er gewerkt wordt aan een nieuw breed programmaplan Energietransitie regio Foodvalley 2024-2026. Het is voorzien dat dit programmaplan eind 2023, begin 2024 beschikbaar komt. In dit programmaplan zullen de hoofdlijnen van de Energietransitie voor regio Foodvalley voor de periode 2024-2026 worden opgenomen.

Zo draagt het programma in 2025 bij aan de doelen van de Strategische Agenda

- Versnellen en mogelijk maken van projecten gericht op duurzame opwek van energie, energiebesparing en CO_2-reductie, zodat Regio Foodvalley in 2050 energieneutraal is, met behoud van landschappelijke kwaliteiten en de aantrekkelijke leefomgeving.
- Verduurzaming van de bebouwde omgeving (isolatie, besparen en aardgasvrij). Dit doen we samen met o.a. het NPLW.
- Verduurzaming van bedrijventerreinen in relatie tot zon-op-dak, infrastructuur en energiebesparing
- Regionaal programmeren en prioriteren van de benodigde uitbreiding van netcapaciteit en infrastructuur. Dit doen we in samenhang met andere opgaven en met de partners in de regio.
- We leggen de verbindingen met andere thema’s in de regio en via de Regionale Energie Strategie met het landelijk programma NPRES. Zo continueren wij de interbestuurlijke samenwerking en samenwerking met andere stakeholders, zodat projecten gebiedsgericht opgepakt worden en integrale belangenafweging plaatsvindt tussen verschillende opgaven in dezelfde ruimte.
- In 2024 zal een nieuw programmaplan Energietransitie Regio Foodvalley worden opgesteld en voorgelegd. Het is goed denkbaar dat dit leidt tot een herijking van de activiteiten en beoogde resultaten in 2025.

Doelen Energietransitie

- Ondersteunen, organiseren en uitvoeren van regionale projecten en activiteiten voor het behalen van de RES 1.0-doelstellingen. Regio Foodvalley staat nog steeds achter hun ambitie om per 2030 1 TWh duurzame opwek te realiseren, waarbij het RESbod van 0.75 TWh duurzame opwek per 2030 voor regio Foodvalley de afgesproken doelstelling is. De regionale projecten en activiteiten dragen derhalve ook bij aan de doelen van de Strategische Agenda.

Benodigde investering in:
2025: €179.000
2026: €185.000
2027: €191.000
2028: €197.000

2.1.4. Human Capital

Het programma Human Capital heeft als hoofddoel om via projecten bij te dragen aan een goed functionerende arbeidsmarkt in Regio Foodvalley en bij te dragen aan een economische topregio Foodvalley waarin het goed wonen, werken, leren en leven is.
De Strategische Agenda 2020-2025 vormt het strategische overkoepelende kader voor de Human Capital Agenda 2022-2025. Deze op uitvoering gerichte Human Capital Agenda zet in op het versterken van de economische structuren en de verbindingen tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt op (middel) lange termijn. De nadruk ligt op de verbinding tussen werken, leren en innoveren. In de uitvoerende rol ligt het zwaartepunt bij de ondernemers/ werkgevers en bij het (domein) onderwijs.

Zo draagt het programma in 2025 bij aan de doelen van de Strategische Agenda
Regio Foodvalley heeft te maken met een aantal urgente thema's. Onder andere een zeer krappe arbeidsmarkt en daardoor aanhoudende tekorten in nagenoeg alle sectoren, een veranderende demografie, verschuiving van waarden van de jongere generatie (bijv. ten aanzien van flexibilisering), onvoldoende aansluiting van vaardigheden, skills en competenties bij de vraag en de ontwikkelingen op dit terrein in de onderwijskolom.

Voor 2025 zijn in elk geval de volgende thema's van groot belang voor een goed functionerende arbeidsmarkt:

- Leven Lang Ontwikkelen; initiatieven op het gebied van scholing, bijscholing of omscholing van zittend en toekomstig personeel, zodat medewerkers hun ervaring en ontwikkelde competenties inzetten op de plek waar ze het meeste nodig zijn.
- Elk Talent telt; welke initiatieven dragen bij aan het beter bereiken van het zgn. 'onbenutte arbeidspotentieel', te weten de beroepsbevolking in Regio Foodvalley die ofwel in deeltijd werkzaam is of nog niet werkzaam is op arbeidsmarkt.
- Toptalent kiest voor de regio; hoe behouden we toptalent voor de regio; hoe zorgen we ervoor dat we aantrekkelijk zijn voor instroom van toptalent naar de regio.

In de uitvoering van de Human Capital Agenda 2022-2025 richten we ons allereerst op drie grote arbeidsmarktopgaven: de energietransitie, de landbouwtransitie en de grote zorgvraag. Daarbij zetten we bij alle opgaven in op drie typen interventies. Deze hebben als doel zowel de aanbodkant van de arbeidsmarkt (zorgen voor voldoende geschoold personeel) te versterken, als de vraagkant (de keuzes van werkgevers in de indeling van werk en werving en selectie):

1. Oriëntatiecarroussels om kennis te maken met baankansen en de mogelijkheden voor scholing.
2. HR-ondersteuning aan MKB, met als doel innovaties te stimuleren om het werk aantrekkelijker te maken voor een bredere doelgroep.
3. Het versterken van een flexibel en regionaal scholingsaanbod in 'Academies', met als doel het mogelijk maken van snellere scholing van personeel.

Daarnaast is er ruimte om, binnen de doelen van de agenda, andere initiatieven uit de regio te faciliteren. Met dit flexibele deel is er ruimte om extra accenten te leggen en om in te spelen op kansrijke en veelbelovende initiatieven vanuit de triple helix. Daarmee blijft de agenda open staan voor nieuwe ontwikkelingen.

Benodigde investering in:
2025: €221.000
2026: €229.000
2027: €237.000
2028: €246.000

2.1.5. Innovatie, clustervorming en circulair

De regio bouwt aan een toekomstbestendige regionale economie door stimulering van innovatie, clustervorming en circulair ondernemen.

Zo draagt het programma in 2025 bij aan de doelen van de Strategische Agenda

- Vergroten van samenwerking in grotere en kleinere clusters en netwerken.
- Vergroten van samenwerking en effectiviteit bij innovatie.
- Tot stand brengen van kennisinteractie tussen ondernemers in de Maakindustrie en Food industrie en Food gerelateerde bedrijven in de regio.
- Effect van het Programma Living Lab Regio Foodvalley Circulair vergroten. Realiseren van innovatieve ketenprojecten, verbinden onderwijs en mkb en uitbreiding inhoudelijke thema's door werkplaatsen.

Doelen innovatie en clustervorming

- Verdubbeling van de externe innovatie (meer onderlinge samenwerking en crossovers) van 17% naar 35%,
- Toename in productinnovatie (verbeteringen van producten) van 50% naar 60%,
- Toename in procesinnovatie (verbeteringen van productie- of bedrijfsprocessen) van 43% naar 53%,
- Toename in marktinnovatie van 19% naar 29%, met name binnen clusters.

Doelen circulaire economie

- Duurzamer gebruik van grondstoffen
- Meer concurrerend vermogen
- Regio Foodvalley als innovatieve kennisregio

Benodigde investering in:
2025: €191.000
2026: €198.000
2027: €235.000
2028: €214.000

2.1.6. Fysieke randvoorwaarden (economie)

Regio Foodvalley wil een aantrekkelijke locatie zijn voor bedrijven in de kennisdomeinen Agri en Food, ICT, Poultry, maakindustrie en logistiek. Regio Foodvalley werkt aan het verbeteren van de bereikbaarheid van de regio, rekening houdend met de waarden slim, duurzaam en gezond, aan goede vestigingslocaties en digitale ontsluiting.

Zo draagt het programma in 2025 bij aan de doelen van de Strategische Agenda

- Zorg dragen voor voldoende toekomstbestendig aanbod van bedrijventerreinen van de juiste kwaliteit, waarbij de toekomstige marktbehoefte (volgens de prognoses) het uitgangspunt is.
- Behoud van de leefbaarheid door leegstand in binnenstedelijke gebieden te voorkomen die als gevolg van Perifere Detailhandel kan ontstaan.
- We maken weloverwogen keuzes waar het gaat om de vitaliteit van bestaande en de ontwikkeling van nieuwe kantoorlocaties. We signaleren welke kantoorlocaties nodig zijn om de ambities van Regio Foodvalley maximaal te realiseren en tegelijkertijd het lokale en regionale bedrijfsleven optimaal te blijven accommoderen.
- Inzicht in uitwerking ambities en signaleren trends bedrijventerreinen.
- Actief participeren in verschillende ruimtelijke trajecten en mede richting geven aan lange termijn vraagstukken en (rijks)investeringen. Daarbij streven we naar een goede balans tussen de verschillende opgaven.

Doelen Economie behalen door
Goede werklocaties, de regio wil;

- 'Haar' bedrijven en instellingen in alle levensfasen huisvesten en faciliteren.
- Werklocaties ontwikkelen en deze in hun onderlinge samenhang bezien.
- Inzetten op complementariteit in plaats van concurrentie van deze werklocaties en neemt daar een actieve rol in.

Benodigde investering in:
2025: € 90.000
2026: € 66.000
2027: €107.000
2028: €100.000

2.1.7. Fysieke randvoorwaarden (mobiliteit)

Het verbeteren van de bereikbaarheid van Regio Foodvalley, rekening houdend met de waarden slim, duurzaam en gezond

1. *Foodvalley is als regio goed bereikbaar*
   Een goede aansluiting van de regio op de corridors A1 en A12, met aandacht voor de aansluitende snelwegverbindingen zowel via weg als via spoor, is essentieel om het extra verkeer op te vangen en de verbinding met de Randstad en de stedelijke regio's in het oosten van het land op peil te houden.

2. *De bereikbaarheid binnen de regio is op orde*

Foodvalley wil dat in 2030 de steden, kleine kernen en buitengebieden van de regio – ook de nieuwbouwgebieden – goed ontsloten zijn.

3. *De mobiliteit in Foodvalley is duurzaam, slim en veilig*
Regio Foodvalley versterkt de *modal shift* (meer reizen per ov en fiets). In 2030 is de mobiliteit in Regio Foodvalley dan ook aanmerkelijk duurzamer.

Hoe draagt het programma in 2025 bij aan de doelen van de Strategische Agenda?
Slimmer: we benutten onze netwerken optimaal met inzet van gedragsmaatregelen en slimme verkeerstechnieken; alleen voor specifieke situaties zetten we in op uitbreiding of zelfs nieuwe aanleg van infrastructuur, met efficiënt ruimtebeslag en een goede kosten-batenanalyse.
Duurzamer: we kiezen maatregelen die zorgen voor minder CO_2-uitstoot en verbetering van de luchtkwaliteit. Dit kan door minder te reizen, samen te reizen, bewust te kiezen voor schonere transportmiddelen (fiets, spoor, hoogwaardig OV) en duurzaam autogebruik (autodelen, zero-emissie auto's). Binnen de ruimtelijke ontwikkelingen wordt gestuurd op nabijheid van locaties voor wonen- en werkvoorzieningen.
Gezonder: Regio Foodvalley heeft ook het imago van een gezonde regio. We werken aan een toename van het fiets/ ebike-gebruik en een goede leefomgeving (luchtkwaliteit, veiligheid).

De te bereiken doelen zijn in de Bereikbaarheidsagenda 2023 - 2026 uitgewerkt in programmalijnen met acties en projecten:

1. *Foodvalley is als regio goed bereikbaar*
Wij faciliteren de benodigde (MIRT)-onderzoeken, bijvoorbeeld de netwerkanalyse Foodvalley, Arnhem, Nijmegen en het A12 spoorcorridor onderzoek Utrecht, Arnhem, Duitse grens (UAD). Daarnaast behartigen wij de belangen van de regio doorlopend in gesprekken met de provincies Gelderland en Utrecht, Rijkswaterstaat, het rijk, omliggende regio's. Ten behoeve daarvan ontwikkelen wij een lobbyagenda.

2. *De bereikbaarheid bínnen de regio is op orde*
Door te investeren in de fietsnetwerken, verbeteren van de voorzieningen voor (hoogwaardig) openbaar vervoer en verder te werken aan een netwerk van mobiliteitshubs, de uitrol van deelmobiliteit en het toekomstbestendig houden van het onderliggend wegennet.

3. *Mobiliteit in Foodvalley is duurzaam, slim en veilig*
Wij werken aan de verduurzaming van mobiliteit door de aanleg van laadinfrastructuur, het ondersteunen van werkgevers met hun mobiliteitsbeleid (meer werknemers op de fiets of OV naar het werk) en met de verduurzaming van logistiek.

Benodigde investering in:
2025: € 99.000
2026: € 103.000
2027: € 107.000
2028: € 111.000

2.1.8. Quality of Living (wonen)
Doel is de aantrekkelijkheid en wervingskracht van het wonen en leven in Regio Foodvalley te behouden en te vergroten. De regio heeft unieke landschappen, karakteristieke en vitale dorpen en steden. Onze ambitie is om de uitdagingen die er zijn zo te benutten dat het de identiteit van de regio versterkt.

Zo draagt het programma in 2025 bij aan de doelen van de Strategische Agenda
Het hoofddoel van het programma Wonen is om de woonopgave in Regio Foodvalley af te stemmen en te sturen. Leidraad voor het werkplan 2025 zal het uitvoeringsprogramma Woondeal 2023-2026 zijn. Dit tegen de achtergrond van de uitvoering van de Verstedelijkingsstrategie Groene Metropool en het met het Rijk afgesloten Verstedelijkingsakkoord. In de Woondeal die begin tussen de regio, provincies en het rijk is gesloten, staan de afspraken over aantallen betaalbare woningbouw tot en met 2030 geleid, zowel in de huur- als de koopsector. Betaalbare woningbouw staat daarmee weer bovenaan de agenda.

In 2025 zal binnen het programma wonen op hoofdlijn nog steeds gewerkt worden aan de doelen van de Strategisch Agenda. Tegelijk zijn een aantal doelen geconcretiseerd en worden nieuwe accenten gelegd. Gezien de opgave om tot 2040 40.000 nieuwe te realiseren, woningen waarvan 25.000 tot en met 2030, werken gemeenten, regio, woningcorporaties en marktpartijen steeds nauwer samen. Ook omdat bij de woningbouw betaalbaarheid nu voorop staat: bijna 30% sociale huur en 33% betaalbare koop.

Onveranderd is dat woningbouw en wonen een belangrijke kwalitatieve opgave vormen. Dat betekent werken aan Vitale en duurzame steden, dorpen en wijken, met name als gaat om verduurzaming van de bestaande woningvoorraad en voldoende maatschappelijke voorzieningen.

Hoe wordt gewerkt aan de hoofddoelen van de Strategische Agenda?
- Voldoende woningen en woningbouw
- Gedifferentieerde en hoogwaardige woningvoorraad
- Vitale en duurzame steden en wijk

In het Uitvoeringsprogramma Woondeal zijn per onderwerp de activiteiten, de ambitie en deelprojecten bepaald. Elk onderwerp kent een adoptiegemeente met een bestuurlijke en ambtelijke trekker. De adoptiegemeenten nemen het initiatief en dragen verantwoordelijkheid voor de inhoudelijke uitwerking van het onderwerp.

Benodigde investering in:
2025: €156.000
2026: €161.000
2027: €166.000
2028: €172.000

2.1.9. Quality of Living (ruimte)

Zo draagt het programma in 2025 bij aan de doelen van de Strategische Agenda
In de Strategische Agenda is geconstateerd dat de ontwikkelingen die vanuit verschillende domeinen op de regio afkomen (zoals de woningbouwopgave, landbouwtransitie, energietransitie, mobiliteit, recreatie en natuur en landschap) met elkaar strijden om de beperkte beschikbare ruimte. “Het goed afwegen en verknopen van deze, soms tegenstrijdige belangen, naar een win-win situatie zal een belangrijke opgave worden, waarbij regionale afstemming en voor sommige onderdelen bovenregionale afstemming noodzakelijk is.” (Strategische Agenda 2020 - 2025, p.17) Binnen het werkprogramma ruimte wordt deze regionale en bovenregionale afstemming vormgegeven. Daarmee vormt het de ruimtelijke doorvertaling van de Strategische Agenda.

Doelen ruimte
Het doel is om integrale afwegingen in het ruimtelijk domein mogelijk te maken, zodat er goede regionale ruimtelijke verdeling plaatsvindt waardoor het karakter van de regio behouden en versterkt wordt.

In de Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley werken we langjarig samen met andere overheden (Rijk, provincies, waterschappen) aan deze opgaven. De komende jaren zal dat onder de noemer NOVEX-gebied Arnhem Nijmegen Foodvalley gebeuren, waarmee nadrukkelijk de verbinding met de opgaven in het landelijk gebied en ten aanzien van energietransitie wordt gelegd. De komende jaren zal daarbij meer en meer de stap van strategie naar uitvoering gezet worden. Zo geven we vervolg aan dat wat in de onderzoeksagenda’s bij de Verstedelijkingsstrategie is aangekondigd. In NOVEX-terminologie wordt daar nu de namen NOVEX Uitvoeringsagenda en Regionale Investeringsagenda (RIA) aan gegeven. Dit betekent dat we toewerken naar investeringsrijpe voorstellen en dus meer gaan doen aan detailleren en onderbouwen. Hierin zal nadrukkelijker de verbinding met andere (Rijks)programma’s gezocht worden, met name het Mobiliteitsfonds, het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) en het Nationaal Programma Regionale Energie Strategieën (NPRES), maar bijvoorbeeld ook met het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie.

Om te komen tot investeringsrijpe voorstellen is voorbereidend onderzoek nodig. De financiële inzet van het programma ruimte zal hier in belangrijke mate op gericht zijn. Gezien het integrale karakter zullen de onderzoeksvragen veelal betrekking hebben op meerdere programma’s en sectoren (mobiliteit, verstedelijking, duurzaamheid, economie etc.).

Benodigde investering in:
<u>Ruimte</u>
2025: €85.000
2026: €88.000
2027: €92.000
2028: €96.000

2.2. COMMUNICATIE

Regio Foodvalley streeft naar duurzame, consequente en consistente communicatie. Wij bieden een podium aan de programma's, projecten en alle initiatieven uit de Strategische Agenda en wij staan in verbinding met ons netwerk.

Communicatiedoelstellingen

- Regio Foodvalley meer zichtbaar maken bij bedrijven, onderwijs-/ kennisinstellingen en inwoners van de regio.
- Communicatie-inspanningen meetbaar maken; daarmee krijgen we meer inzicht in het effect van onze inzet en komen we meer te weten over de relevatie van onze content.
- Partners uit de Strategische Agenda actief informeren over de inhoud, processen en de voortgang van de verschillende thema's. Bijvoorbeeld het faciliteren van raadsgesprekken, het organiseren van de jaarlijkse regiotoer en het organiseren van raadsbijeenkomsten.

Communicatie draagt bij aan de onderlinge samenwerking tussen organisaties met als doel de samenwerking te vergroten, te stimuleren en uit te dragen onder de doelgroepen. Om die reden wordt ook samengewerkt met de mensen die de communicatie van de programma's (zoals Regiodeal, Gelrepact) verzorgen.

2.3. PUBLIC AFFAIRS

Met public affairs werkt de regio strategisch aan het behartigen van de belangen van de regio op het lokale, provinciale, nationale en Europese politieke speelveld. Dat gebeurt door in te spelen op de maatschappelijke ontwikkelingen en de publieke opinie.

De lobby van de regio heeft als doel:

1. **Sterke positionering van de regio**
   a. Als samenwerkingspartner voor het Rijk en provincies in gesprekken over de grote ruimtelijke opgaven, met name verstedelijking en het voedselsysteem (incl. landbouwtransitie);
   b. Zowel bestuurlijk als ambtelijk als betrouwbare gesprekspartner voor stakeholders. De Economic Board speelt daarbij een belangrijk rol in het verbinden van onderwijs, ondernemers en overheden in de regio.
2. **Ondersteuning van de programma's met stakeholdermanagement, communicatie en beïnvloeding**
   a. De ontwikkeling van lobbyagenda's voor programma's, voor zowel de korte als (middel-)lange termijn;
   b. Het uitdragen en realiseren van randvoorwaarden voor de programma's in beleid en wet- en regelgeving;
   c. Het signaleren van politieke en maatschappelijke ontwikkelingen, wijzigingen in wet- en regelgeving en de actualiteit op provinciaal, nationaal en Europees niveau.
3. **Het uitvoeren van een strategische lobbyagenda**
   a. Waarin de onderlinge samenhang en afweging tussen programmadoelen wordt gemaakt;
   b. Die prioriteiten benoemt op basis van de doelen van de Strategische Agenda en de beschikbare capaciteit bij regio en gemeenten;
   c. Een analyse van korte- en (middel-)lange termijn doelen, dilemma's en acties die uit de strategische agenda voortkomen;
   d. Visie op de inzet van het bestuurlijke en ambtelijke netwerk, en de beschikbare lobbycapaciteit in de regio.

Waar houden we ons in 2025 mee bezig op het gebied van Public Affairs?

- We bouwen de samenwerking met FoodNL (met foodregio's Greenport Venlo en Agri Food Capital) verder uit en richten ons daarbij vooral op het positioneren van FoodNL in Brussel en de Europese fondsen op het gebied van *eiwittransitie* en *voeding voor een gezond leven*;
- In 2025 worden minimaal 3 lobbysuccessen gerealiseerd die bijdragen aan de doelen van de programma's. Deze doelen worden in 2025 met de programmamanagers geformuleerd en afgestemd in de werkgroep PA.
- De verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley;
- De landbouwtransitie en een visie op het voedselsysteem;
- In 2025 wordt de positie van de Economic Board bij het uitdragen van regionale belangen richting regio, Rijk en Brussel versterkt.

2.4. ECONOMIC BOARD

De Economic Board Foodvalley is overeenkomstig de opdracht van het Algemeen Bestuur o.a. verantwoordelijk voor het opstellen van de Strategische Agenda. In 2024 wordt het proces doorlopen om te komen tot een nieuwe Strategische Agenda 2026-2030 waarbij gebruik gemaakt wordt van de beschikbare inhoudelijke bouwstenen, tussentijdse evaluatie Strategische Agenda 2020-2025 en gesprekken met de drie kolommen (Onderzoek/Onderwijs, Ondernemers en Overheid). De Strategische Agenda bepaalt de regionaal inhoudelijke focus (kaders) die vervolgens door de programmamanagers vertaald zal worden naar programma's en projecten voor de periode 2026-2030. Voor meer achtergrondinformatie over de Economic Board, zie https://www.regiofoodvalley.nl/over-ons/economic-board.

Het jaar 2025 zal een overgangsjaar worden omdat de huidige Strategische Agenda doorloopt tot en met 2025 en de nieuwe Strategische Agenda in december 2024 richting de raden zal gaan voor vaststelling.

Naast de verantwoordelijkheid voor de Strategische Agenda heeft de Economic Board taken die een continuering van de eerder vastgestelde taken zijn zoals verwoord in de vastgestelde samenwerkingsafspraken van december 2021:

- Monitoren van de voortgang van de doelstellingen in de Strategische Agenda;
- Uitbrengen van advies over transitievraagstukken en thema's in de regio;
- Uitdragen van de regionale belangen op lokaal, regionaal, nationaal en internationaal niveau;
- Zorg dragen voor de (strategische) aansluiting van de individuele pijlers op de regionale ambities.

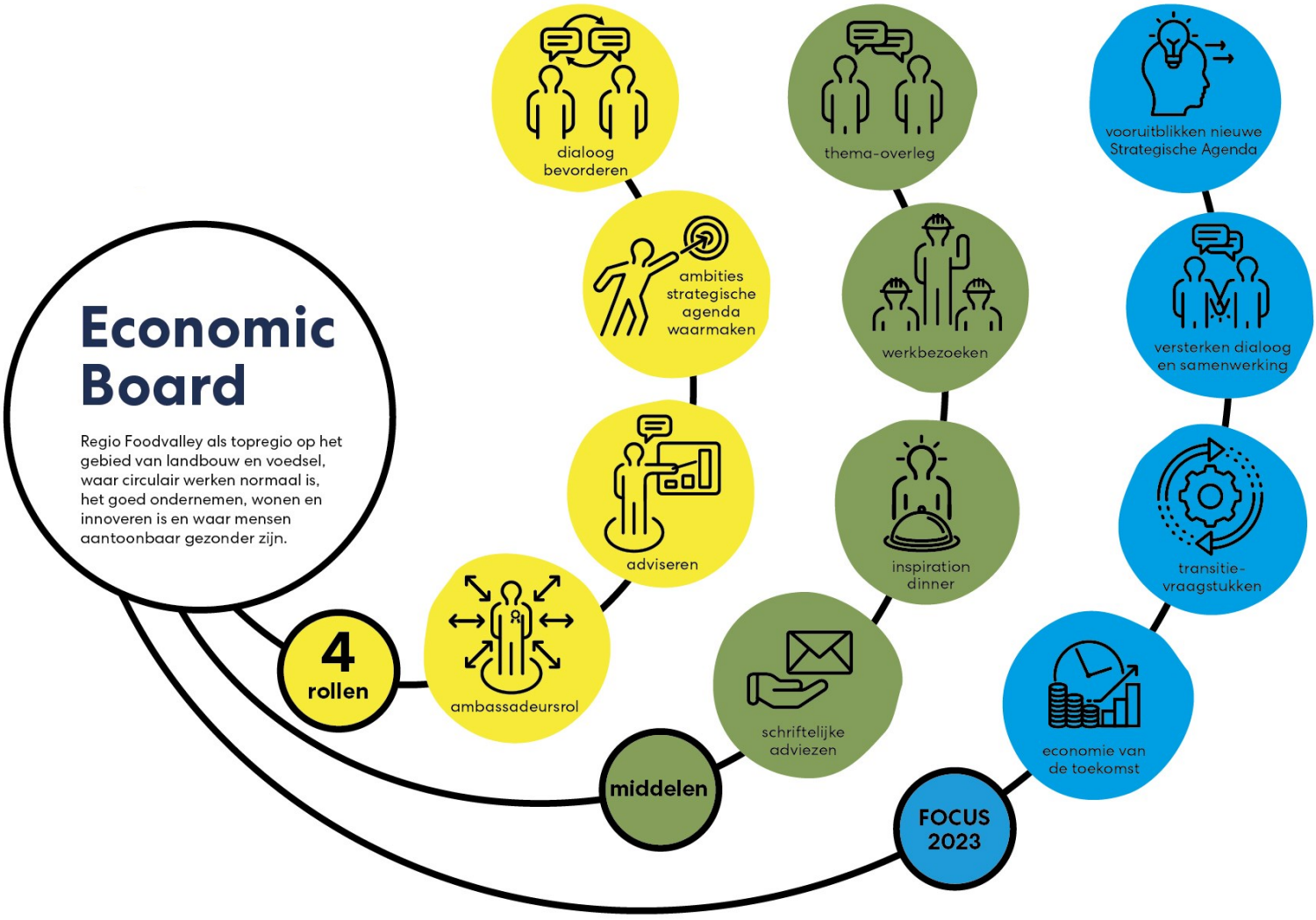

3. FINANCIËLE KADERS 2024-2027

3.1. PRIJSINDEXERING BUDGETTEN

Voor Regio Foodvalley is de CAO voor gemeenteambtenaren van toepassing. Omdat het grootste deel van het regiobudget aan salarissen wordt besteed, zijn de cao-onderhandelingen belangrijke ontwikkelingen om te volgen. Verder zijn er posten in de begroting die gevoelig zijn voor prijsinflatie. Om de koopkracht te behouden worden deze posten zoals gebruikelijk geïndexeerd met de CPB-prijsindex. Verwacht wordt dat de cao en de prijsinflatie in 2025 en de jaren daarna gematigd verder zal stijgen.

In de vastgestelde Begroting 2024-2027 hebben we een loon- en prijsindexatie van 4% toegepast. Naar aanleiding van de meicirculaire 2023 hebben we in het Algemeen Bestuur moeten besluiten om de jaarschijf 2024 naar boven bij te stellen. Toch houden wij in deze Kaderbrief voor de jaren 2025 en verder vast aan de geprognosticeerde indexaties uit de Begroting 2024-2027 van 4%. Mochten de CPB-cijfers aanleiding geven om bij te stellen, zullen wij hier bij de Begroting 2025-2028 op terug komen.

In deze Kaderbrief wordt geen extra budget gevraagd voor nieuw beleid. Eerst vernieuwen wij, in samenspraak met de gemeenteraden en onze partners, onze Strategische Agenda; pas daarna komt aan de orde of bij een gewijzigd ambitieniveau een gewijzigde begroting nodig is. Dat is de juiste volgorde.

Bij het berekenen van de gemeentelijke bijdrage worden de cijfers van het CBS gebruikt. Het CBS publiceert maandelijks de nieuwe inwoneraantallen. De in de kaderbrief opgenomen bijdrage per gemeente is gebaseerd op de cijfers van 1 januari 2023. Voor de Begroting 2025 hanteren we de CBS-opgave van het herziene aantal inwoners per gemeente. In maart 2024 wordt dan een herberekening gemaakt op basis van de inwonersaantallen per 1 januari 2024.

3.2. MEERJARENRAMING 2025-2028

Uitgangspunt voor de Kaderbrief 2025-2028 is de in 2023 vastgestelde meerjarenbegroting 2024-2027. Deze bedragen ziet u terug in figuur 2. Daaronder is de besluitvorming door het Algemeen Bestuur opgenomen die betrekking heeft op deze meerjarenraming.
Omdat er nog geen nieuwe Strategische Agenda is vastgesteld, zijn de cijfers hiervan vanaf 2026 met potlood doorgetrokken (incl. indexatie van 4%). Deze cijfers worden pas definitief in de loop van 2025 wanneer de nieuwe Strategische Agenda wordt vastgesteld.

OVERZICHT GEMEENTELIJKE BIJDRAGE	2024	2025	2026	2027	nieuw 2028
Meerjarenbegroting 2024-2027					
Gemeentelijke bijdrage Regiokantoor	€ 1.848.000	€ 1.900.000	€ 1.532.000	€ 1.539.000	
Gemeentelijke bijdrage Mobiliteitsfonds	€ 392.000	€ 408.000	€ 424.000	€ 441.000	
Gemeentelijke bijdrage Strategische Agenda	€ 1.957.000	€ 2.022.000	€ 2.177.000	€ 2.291.000	
Totaal meerjarenbegroting 2024-2027	**€ 4.197.000**	**€ 4.330.000**	**€ 4.133.000**	**€ 4.271.000**	
Verwerking CAO 2023 *	€ 85.000	€ 85.000	€ 85.000	€ 85.000	
Verhoging transparante BTW (budg. neutraal) **	€ -	€ -	€ -	€ -	
Meicirc. indexatie 2024 **	€ 55.000	€ 56.000	€ 57.000	€ 58.000	
Strategische agenda vanaf 2026 doortrekken			*€ 124.000*	*€ 130.000*	
Provinciale bijdrage voor de Strategische agenda			*€ -125.000*	*€ -125.000*	
Strategische slagkracht vanaf 2026 doortrekken			*€ 458.000*	*€ 458.000*	
Taakstelling bijdrage derden Strategische Slagkracht			*€ -458.000*	*€ -458.000*	
4% Reserv. loonindexatie voor Strat. Slagkracht			€ 37.000	€ 57.000	
Programmamanagers niet meer doorbelasten **	€ -	€ -	€ -	€ -	
Autonome ontwikkelingen	€ -38.000	€ -22.000	€ -41.000	€ 1.000	
Toevoegen schijf 2028 obv loon- en prijsindex 4%					€ 4.628.000
Totaal Kadernota 2025	**€ 4.299.000**	**€ 4.449.000**	**€ 4.270.000**	**€ 4.477.000**	**€ 4.628.000**
NIEUWE BIJDRAGE PER ONDERDEEL					
Gemeentelijke bijdrage Regiokantoor	€ 2.411.000	€ 2.524.000	€ 2.327.000	€ 2.388.000	€ 2.495.000
Gemeentelijke bijdrage Mobiliteitsfonds	€ 392.000	€ 408.000	€ 424.000	€ 441.000	€ 459.000
Gemeentelijke bijdrage Strategische Agenda	€ 1.496.000	€ 1.517.000	€ 1.519.000	€ 1.648.000	€ 1.674.000
Totaal Kadernota 2025	**€ 4.299.000**	**€ 4.449.000**	**€ 4.270.000**	**€ 4.477.000**	**€ 4.628.000**

* *AB besluit 9 juni 2023*
** *AB besluit 22 september 2023*

Figuur 2: Absolute gemeentelijke bijdrage meerjarig, stapsgewijs opgebouwd vanaf de meerjarenbegroting 2024-2027

De gevraagde investering is gesplitst in drie onderdelen:
1. gemeentelijke bijdrage Regiokantoor (figuur 3)
2. gemeentelijke bijdrage Strategische Agenda (figuur 4)
3. gemeentelijke bijdrage Mobiliteitsfonds (figuur 5)

BIJDRAGE PER GEMEENTE AAN HET REGIOKANTOOR

Gemeente	2024	2025	2026	2027	2028
Barneveld	€ 396.763	€ 415.359	€ 382.940	€ 392.978	€ 410.586
Ede	€ 785.359	€ 822.167	€ 757.997	€ 777.867	€ 812.721
Nijkerk	€ 289.529	€ 303.099	€ 279.442	€ 286.767	€ 299.616
Renswoude	€ 36.987	€ 38.720	€ 35.698	€ 36.634	€ 38.275
Rhenen	€ 130.853	€ 136.986	€ 126.294	€ 129.605	€ 135.412
Scherpenzeel	€ 66.849	€ 69.982	€ 64.520	€ 66.211	€ 69.178
Veenendaal	€ 441.042	€ 461.712	€ 425.676	€ 436.834	€ 456.408
Wageningen	€ 263.618	€ 275.974	€ 254.434	€ 261.104	€ 272.803
Totaal	€ 2.411.000	€ 2.524.000	€ 2.327.000	€ 2.388.000	€ 2.495.000

Figuur 3

De berekening van de gemeentelijke bijdragen aan het regiokantoor 2025 is gebaseerd op de inwonersaantallen 2023. De bijgestelde bijdrage op basis van de inwonersaantallen per 1 januari 2024 wordt opgenomen in de Meerjarenbegroting 2025-2028, die voor 15 april 2024 aangeboden wordt aan de deelnemende raden Regio Foodvalley. De definitieve inwonersbijdrage wordt berekend op basis van de inwonersaantallen per 1 januari 2025.
De bijdragen aan de Strategische Agenda volgen dezelfde berekeningssystematiek. Een uitzondering wordt gemaakt voor het programma Landbouw. Daar vindt doorbelasting plaats op basis van het aantal landbouwbedrijven en de systematiek 20% aandeel inwoners en 80% aandeel landbouwbedrijven.

BIJDRAGE PER GEMEENTE AAN DE STRATEGISCHE AGENDA

Gemeente	2024	2025	2026	2027	2028
Barneveld	312.777	314.410	313.057	336.809	343.751
Ede	524.676	530.494	530.201	573.638	583.602
Nijkerk	170.365	173.141	173.615	188.755	191.505
Renswoude	34.405	34.413	34.155	36.568	37.425
Rhenen	79.124	80.321	80.482	87.404	88.733
Scherpenzeel	39.585	40.219	40.323	43.827	44.473
Veenendaal	206.436	212.118	214.182	235.232	237.299
Wageningen	128.632	131.884	132.986	145.767	147.212
Totaal	€ 1.496.000	€ 1.517.000	€ 1.519.000	€ 1.648.000	€ 1.674.000

Figuur 4

Het Mobiliteitsfonds is met ingang van 2014 ingevoerd. Bij de start van het Mobiliteitsfonds is overeengekomen dat de deelnemende gemeenten jaarlijks een bedrag van één euro per inwoner in dit fonds storten, waarbij er jaarlijks een prijsindexatie conform de Consumentenprijsindex plaatsvindt.

BIJDRAGE PER GEMEENTE AAN HET MOBILITEITSFONDS

Gemeente	2024	2025	2026	2027	2028
Barneveld	€ 64.509	€ 67.142	€ 69.775	€ 72.573	€ 75.535
Ede	€ 127.690	€ 132.902	€ 138.114	€ 143.651	€ 149.515
Nijkerk	€ 47.074	€ 48.995	€ 50.917	€ 52.958	€ 55.120
Renswoude	€ 6.014	€ 6.259	€ 6.505	€ 6.765	€ 7.041
Rhenen	€ 21.275	€ 22.144	€ 23.012	€ 23.935	€ 24.912
Scherpenzeel	€ 10.869	€ 11.312	€ 11.756	€ 12.227	€ 12.727
Veenendaal	€ 71.708	€ 74.635	€ 77.562	€ 80.672	€ 83.964
Wageningen	€ 42.861	€ 44.611	€ 46.360	€ 48.219	€ 50.187
Totaal	€ 392.000	€ 408.000	€ 424.000	€ 441.000	€ 459.000

Figuur 5

TOTALE BIJDRAGE PER GEMEENTE

Gemeente	2024	2025	2026	2027	2028
Barneveld	€ 774.049	€ 796.911	€ 765.772	€ 802.360	€ 829.872
Ede	€ 1.437.725	€ 1.485.563	€ 1.426.312	€ 1.495.156	€ 1.545.838
Nijkerk	€ 506.968	€ 525.235	€ 503.974	€ 528.480	€ 546.242
Renswoude	€ 77.405	€ 79.393	€ 76.357	€ 79.967	€ 82.742
Rhenen	€ 231.253	€ 239.451	€ 229.788	€ 240.944	€ 249.057
Scherpenzeel	€ 117.303	€ 121.514	€ 116.599	€ 122.266	€ 126.377
Veenendaal	€ 719.186	€ 748.465	€ 717.419	€ 752.738	€ 777.671
Wageningen	€ 435.112	€ 452.469	€ 433.780	€ 455.089	€ 470.202
Totaal	€ 4.299.000	€ 4.449.000	€ 4.270.000	€ 4.477.000	€ 4.628.000

Figuur 6

TOTALE LASTEN STRATEGISCHE AGENDA MEERJARIG

Programma	2024	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
3.Landbouwtransitie	€ 475.000	€ 462.000	€ 450.000	€ 468.000	€ 487.000
4.Voeding voor gezond leven	€ 124.000	€ 129.000	€ 134.000	€ 140.000	€ 146.000
5.Energietransitie	€ 173.000	€ 179.000	€ 185.000	€ 191.000	€ 197.000
6.Human Capital	€ 213.000	€ 221.000	€ 229.000	€ 237.000	€ 246.000
7.Innovatie,clustervorming en CE	€ 184.000	€ 191.000	€ 198.000	€ 235.000	€ 214.000
8.Fysieke randvoorwaarden	€ 189.000	€ 189.000	€ 169.000	€ 214.000	€ 211.000
9.Quality of living	€ 233.000	€ 241.000	€ 249.000	€ 258.000	€ 268.000
Totaal	€ 1.591.000	€ 1.612.000	€ 1.614.000	€ 1.743.000	€ 1.769.000

Figuur 7

De totale lasten van de Strategische Agenda van figuur 7 zijn vrijwel geheel gebaseerd op de bijdragen van de gemeenten. Daarnaast wordt er door het Rijk, provincie of derden meebetaald aan diverse projecten (projectgelden/ subsidies). Vaak gaat dit om gelden die meerjarig worden ingezet voor het programma. Het gaat om substantiële bijdragen, te weten 1,25 miljoen euro in 2022 (laatst afgesloten boekjaar). Omdat deze vooraf niet in te schatten zijn, worden deze in het lopende boekjaar door middel van een begrotingswijziging toegevoegd.

TOTALE BIJDRAGE 2025 PER GEMEENTE PER ONDERDEEL

Gemeente	Regiokantoor	Mobiliteits-fonds	Strategische Agenda	Totaal
Barneveld	€ 415.359	€ 67.142	€ 314.410	€ 796.911
Ede	€ 822.167	€ 132.902	€ 530.494	€ 1.485.563
Nijkerk	€ 303.099	€ 48.995	€ 173.141	€ 525.235
Renswoude	€ 38.720	€ 6.259	€ 34.413	€ 79.393
Rhenen	€ 136.986	€ 22.144	€ 80.321	€ 239.451
Scherpenzeel	€ 69.982	€ 11.312	€ 40.219	€ 121.514
Veenendaal	€ 461.712	€ 74.635	€ 212.118	€ 748.465
Wageningen	€ 275.974	€ 44.611	€ 131.884	€ 452.469
Totaal	€ 2.524.000	€ 408.000	€ 1.517.000	€ 4.449.000

Figuur 8

Inwoneraantal 1-1-23 volgens CBS		
Barneveld	**61.649**	16,46%
Ede	**122.029**	32,57%
Nijkerk	**44.987**	12,01%
Renswoude	**5.747**	1,53%
Rhenen	**20.332**	5,43%
Scherpenzeel	**10.387**	2,77%
Veenendaal	**68.529**	18,29%
Wageningen	**40.961**	10,93%
Totaal	374.621	100,00%

Figuur 9: Aantal inwoners per gemeente absoluut en procentueel 2023

3.3. RISICO'S

Ede ondersteunt Regio Foodvalley al sinds haar oprichting op het gebied van bedrijfsvoeringsprocessen. Omdat het werkveld, de regelgeving en de processen van Regio Foodvalley steeds complexer worden, wordt er steeds meer een beroep gedaan op de ondersteuning van gemeente Ede. Daarom is de gemeente Ede begonnen met het actualiseren van dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) voor haar externe klanten. Op het moment van schrijven worden de DVO's voor Regio Foodvalley geactualiseerd of opgesteld. De financiële impact op de begroting van Regio Foodvalley is op het moment van schrijven nog niet bekend. De inspanningen zijn erop gericht om deze financiële consequenties in de begroting 2025 te verwerken. Een eerste signaal dat we inmiddels hebben ontvangen is dat de huur van de ruimte en de energielasten zullen stijgen.

3.4. TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

Momenteel voert het Algemeen Bestuur gesprekken met de gemeenten Putten, Bunschoten en Woudenberg om mogelijk op de thema's Landbouw en Voedsel tot een samenwerking te komen. Benadrukt wordt dat het geen toetreding tot de gemeenschappelijke regeling betreft.
Inmiddels is het besluit genomen dat de gemeente Putten vanaf 1 januari 2024 met ons samenwerkt op de thema's Landbouw en Voedsel inclusief een bijdrage aan zowel het programma als aan overheadkosten. Voor de gemeente Bunschoten geldt hetzelfde, alleen dan enkel op het thema Voedsel. De financiële verwerking van deze samenwerkingen zal in de Begroting 2025-2028 worden verwerkt. Dit leidt niet tot een verhoging van de budgetten van de deelnemende gemeenten.

Regio Foodvalley
Postbus 9022
6711 HK EDE

(0318) 680 667
info@regiofoodvalley.nl
www.regiofoodvalley.nl
www.foodvalley.nl

Dit is een uitgave van Regio Foodvalley
15 december 2023